

Իմամ Մուսա Սադրի հումաժի վերա գլուխն

www.imamsadr.ir

Հարաւի (Հարաւային Լիբանանի) Օգնութեան Կոմիտէի անդամները Բֆարշուպայի մէջ՝ Հրէական յարձակումէն վերջ, 10 Յունիս 1975: Չախէն աջ՝ Սայրուայի և Տէր Էլ Բամարի Սարունիթ Եպիսկոպոս՝ զերապայծառ Պասիլ Խուրի, Հասպայայի Տիւրգի համայնքի Դատաւոր՝ Ծէյիս Նաժիպ Բայս, Կոմիտէի Ատենասպետ՝ Իմամ Մուսա Սաւոր, Սայրուայի, Սուրի և Մարժապունի Յոյն-Ուղղափառ համայնքի Եպիսկոպոս՝ Գերապայծառ Պուլոս Խուրի, Սայրուայի և Հասպայայի Սիւննի համայնքի Դատաւոր՝ Աիմատ Զէյն, Սուրի և Մարժապունի Յոյն-Կաթողիկէ Եպիսկոպոս՝ Գերապայծառ Ժորժ Հատուտաւ:

1928

Սայյիտ Մուսա Սատր ծնած է 4 յունիսին Քոմի մէջ, Իրան, մեծ իւլէմաներու ընտանիքի մը մէջ, որուն արմատները կ'երկարին մինչեւ Սայյիտ Սալեհ Շարաֆէտտին, Հաւաւային Լիբանանի Շիւր գիւղէն, Իմամ Մուսա Պին Շաաֆարի գերդաստանէն:

1934

Քոմի մէջ կը սկսի անոր դըպրոցական կրթութիւնը:

1941

Կրօնական ուսումնառութեան կը հետեւի Քոմի իսլամական (հաւուգա) օրէնագիտութեան (ֆիքի) ամպիոնին մէջ մինչեւ իրաւախորհրդականի մակարդակը (տարաժայթ ալ-իժթիհատ):

1947

Կ'աւարտէ իր դպրոցական կրթութիւնը:

1950

Կ'արձանագրուի Թեհրանի Համալսարանի իրաւագիտութեան Ամպիոնի տնտեսագիտութեան բաժանմունք: Առաջին անգամն է որ Իրանի մէջ հոգեւորական մը Համալսարանի մէջ կը հետեւէր արդի գիտութիւններու ուսման եւ ոչ թէ միայն հաւուգա-ի մէջ: Չուզահեռաբար, կը շարունակէ ուսանիլ եւ դասաւանդել հաւուգա-ի մէջ:

1953

Կը ստանայ տնտեսագիտութեան իր վկայականը:

*Մուսա Սատրի
իր ուսանողական
տարիներուն Քոմի
Հաւուգայէն ներս
(համալսարանի
իսլամական
օրէնագիտութեան
բաժանմունքը):*

1954

Կը ճամբորդէ Նաժաֆ՝ հոն հետեւելու համար օրէնսգիտութեան բարձրագոյն ուսմանց: Հետեւաբար, կը մասնակցի Մունթատալ-նաշր ընկերակցութեան գործունէութիւններուն, որոնք կը կայանային մշակութային դասախօսութիւններ կազմակերպելու եւ հրատարակելու մէջ: Մաս կը կազմէ ընկերակցութեան վարչական խորհուրդին:

1955

Կը կատարէ իր առաջին ճամբորդութիւնը Լիբանան եւ առաջին այցելութիւնը Սալլիտ Ապտէլ Հիւսէյն Շարաֆէտտինին Սուրի մէջ:

1957

Երկրորդ այցելութիւն մը կը կատարէ Լիբանան:

1958

4 Վերադառնալով Քոմի հաուզա, համահիմնադիրը եւ գլխաւոր խմբագիրն է Մաքթապ-է Իսլամ ամսաթերթին, ուր կը գրէ բազմաթիւ յօդուածներ: Այս ամսաթերթը, որ Քոմի հաուզա-ին մէջ հրատարակուած իսլամական մշակութային առաջին պարբերաթերթն է, մեծ դեր պիտի խաղար Իրանի մէջ վերածնունդի գիտակցութեան մը կազմաւորումին մէջ:

1959

Ուրիշներու հետ (ի մէջ այլոց պայթողներ Պէհեշթի, Ազերի Քոմմի, Մաքարեմ Շիրազի) կը մասնակցի հաուզա-ի ուսումնական յայտագիրներու բարեփոխութեան ծրագրի մը խմբագրութեան: Տարեվերջին, կու գայ Սուր, Լիբանանի մէջ, եւ կը սկսի վարել իլեմայի պաշտօն մը, յաջորդելով Իմամ Սալլիտ Ապտէլ Հիւսէյն Շարաֆէտտինին՝ մեծ մարժաա Սալլիտ Պորուժերտիի օրինութեամբ:

1961

Իմամ Սատր կը սկսի իր հիմնադիր ընկերային գործունէութեան

*Տոբթոր Մուսթաֆա
Շումրանը
շրջապատուած
Ժէպէլ Աամէլի
արհեստից
վարժարանի
ուսանողներով:*

վերակազմակերպելով Ալ-Պիռ ուալ-իհսան ընկերակցութիւնը եւ հիմնելով կրթական, արհեստագիտական, ընկերային, առողջապահական եւ կրօնական խնդիրներուն նուիրուած հանրային հաստատութիւններ:

Այս գործունէութիւնները արդիւնաշատ կ'ըլլան բազմաթիւ մարզերէ ներս, որոնցմէ կարեւորագոյնները կ'ըլլան ընկերային եւ զարգացման գետիններու վրայ հիմնական դերակատարումի մը յատկացումը կանանց, գրագիտութեան դասընթացքներու կազմակերպումը, մուրացկանութեան վերացումը Սուր քաղաքին եւ անոր արուարձանին մէջ՝ ընկերային եւ առողջապահական յայտագիրներ բովանդակող գորակցութեան ծրագրի մը միջոցով եւ իրարօգնութեան սնտուկի մը, Սանտուք ալ-Սատաքա, հաստատումով:

Կը հիմնէ Ժապալ Աամէլի արհեստագիտութեան դպրոցը եւ անոր ղեկավարումը կը յանձնէ Տք. Մուսթաֆա Շումրանին: Այս դպրոցը մեծ դեր մը ունեցաւ կազմութեան մէջ այն մարտիկներուն, որոնք դիմադրեցին իսրայէլեան յարձակումներուն ասոնց սկիզբէն:

Իմամ Մուսա Սատոր, Մէշիտ, 1963: Լուսանկարին մէջ կ'երևին Մաշհաւտի համալսարանի բանասիրութեան բաժանմունքի գլխաւոր տնօրէն՝ Փրոֆէսոր Պատիոզաւման Տօրուզանֆաթր, ինչպէս նաև Այաթոլլահ Մոհամմէտ Վայէզ Զատէ Խորասանին:

1963

30 յունիս: Իմամը՝ Պօղոս Զ. Պապի գահակալութեան արարողութեան հրաւիրուած եւ ներկայ միակ իսլամ անձնաւորութիւնն է: Վատիկանի մէջ ունեցած հանդիպումներու ընթացքին, ան կը պարզէ ժողովուրդին եւ իրանցի կրօնաւորներուն տառապանքները Շահին օրով:

17 օգոստոս: Կը վերադառնայ Լիբանան երկու ամսուան շրջագայութենէ մը ետք Եւրոպա: Իրեն համար այս շրջագայութեան նպատակն էր «հանդիպիլ տարբեր մշակոյթներու եւ ծանօթանալ բարեսի-րական, ընկերային եւ կրօնական հաս-տատութիւններու գործունէութեան եղանակներու արդիականացման ուղղութեամբ

իրագործուած յառաջդիմութիւններուն»:

1964

6 ապրիլ: Իմամը կը հրաւիրուի Լիբանանի կացութեան մասին դասախօսութիւն մը տալու լիբանանեան Սենաքլին մէջ «Լոյսեր եւ մտախոհութիւններ» խորագրին տակ: Ասիկա կ'ըլլայ սկզբնաւորութիւնը Սենաքլի անդամներուն հետ իր գործակցութեան: Միշէլ Ամարին ղեկավարութեամբ, ասիկա կը համախմբէր բազմաթիւ մտաւորական, մշակոյթի, գիտութեան, ընկերային եւ քաղաքական անձնաւորութիւններ լիբանանեան բոլոր համայնքներէն:

1965

24 մայիս: Լիբանանեան Սենաքլին մէջ Իմամին երկրորդ դասախօսութիւնը «Իսլամութիւնը եւ Ի. դարու մշակոյթը» խորագրին տակ:

1966

Մայիս: Լրագրող Քամել Մրուէի սպանութենէն շաբաթ մը ետք, Իմամը 30-ին կ'արտասանէ ճառ մը, ուր կը հաւաստիացնէ թէ «Միայն ազատութիւնը կ'երաշխաւորէ ազատութիւնը»:

Յուլիս: «Մշակոյթի աղբիւրները Լիբանանի մէջ» թեմային շուրջ՝ «Պէյրութ Գալէն ֆոր Ուումեն»ին կողմէ կազմակերպուած դասախօսութիւններու շարքի մը շրջագիծէն ներս, Իմամը 23-ին դասախօսութիւն մը կու տայ «Իսլամութիւնը: Ինքնատպութիւն, հոգեւորականութիւն, հոլովոյթ» թեմայով:

Օգոստոս: 15-ին, մամուլի սենտիքայի կեդրոնին մէջ տրուած մամուլի ասուլիսի մը ընթացքին, Իմամը կը պարզէ այն պարագաները, որոնք անհրաժեշտ կը դարձնեն շիա համայնքին կազմակերպումը՝ ծրագրի երկար ուսումնասիրութենէ մը եւ ընդարձակ խորհրդակցութիւններէ ետք:

1967

Փետրուար: 28-ին, Իմամը դասախօսութիւն մը կու տայ Պէյրութի ամերիկեան Համալսարանին մէջ, «Իսլամութիւնը եւ մարդկային արժանապատուութիւնը» նիւթով:

Մարտ-ապրիլ: Շրջագայութիւն մը կը կատարէ Արեւմտեան Ափրիկէ հոն հանդիպելու համար լիբանանեան սփիւռքին, քննարկելու անոր կացութիւնը եւ գաղթականներուն ու իրենց մայր հայրենիքին միջեւ կապը վերահաստատելու աշխատանք տանելու: 24 մարտին կը հանդիպի Փղոսկրեայ Ափի նախագահ Հուֆուէ Պուանյիին եւ 27 ապրիլին՝ Սենեկալի նախագահ Լէոփոլտ Սենկորին, որուն կը յանձնէ խորհրդանշական օգնութիւն մը Սենեկալի որբերուն համար: Սենկոր կը դրուատէ Իմամին արարքը, հաւաստիացնելով որ հետաքրքրութեամբ կը հետեւի անոր գործունէութեան, որ կարելոր արդարադարձ ունեցած է լիբանանցի հպատակներուն Սենեկալի մէջ համար-կումի ամրացումին մէջ:

Մայիս: Տաքարի իսլամ ուսանողներու Ընկերակցութեան

Իմամ Մուսա Մաորը
կը քանախօսէ
Տաքարի մէջ,
Մէնէկալ 1967:

նա-խաձեռնութեամբ, 15-ին դասախօսութիւն մը կու տայ «Իսլամութեան մէջ ընկերային եզրը» նիւթին շուրջ: 16-ին, լիբանանեան Խորհրդարանը կը քուէարկէ Շիա Գերագոյն Խորհուրդի ստեղծումին մասին օրէնքը:

1968

Մայիս: Իմամը կը մասնակցի «Իմամական Շիիզմը» նիւթի մասին՝ Սթրազպուրկի գիտաժողովին 6-9, դասախօսութեամբ մը «Մերօրեայ իմամական համայնքները Լիբանանի եւ Սուրիոյ մէջ» նիւթով:

1969

23 մայիս: Շիա գերագոյն Խորհուրդի նախագահ ընտրուած ըլլալով, Իմամ Մուսա Սատր կը հրապարակէ այս հաստատութեան գործունէութեան ծրագիրը: Իսլամական դաւանանքներուն միջեւ կրօնական պաշտամունքներու միութեան կոչ կ'ընէ, կը զգուշացնէ սիոնական յարաճուն վտանգին դէմ եւ իր զօրակցութիւնը կը յայտնէ պաղեստինեան դիմադրութեան ազատագրելու համար բռնախլուած հողը:

2 յունիս: Հանրապետութեան նախագահ Հելուին տուած մէկ այցելութեան ընթացքին, կը յայտարարէ թէ Լիբանանի համայնքները «համայն աշխարհին վրայ բացուած քաղաքակրթութեան պատուհաններ են»:

1970

Սահմանային շրջանին դէմ իսրայէլեան յարձակումներուն

Իմամ Մուսա
Սատրը իր
հորեղբորորդոյն՝
նահատակ
Այաթոլլահ Սէյիտ
Մուհամմէտ Պաքր
Սատրի հետ, 1969-ի
ամռան:

դիմաց ի խնդիր Հարաւի պաշտպանութեան՝ Իմամը զօրաշարժի քարոզչութեան մը կը սկսի՝ պահանջելով զինել քաղաքացիները, զանոնք պատրաստել կռիւի, վաւերացնել պարտադիր զինուորական ծառայութեան օրէնքը եւ միաժամանակ իրագործել զարգացման ծրագիրներ՝ քաջալերելու համար քաղաքացիները որ դիմադրեն իրենց գիւղերուն մէջ եւ անոնցմէ չհեռանան:

Մարտ: Գահիրէ այցելութեան մը ընթացքին, Իմամը կը յայտարարէ որ Լիբանանի մէջ կրօնական համայնքներուն համակեցութիւնը քաղաքակրթութեան եզակի փորձ մըն է աշխարհի մէջ: 13-ին կը մասնակցի աղօթքին Ալ Ազհար մզկիթին մէջ:

Մայիս: Իսրայէլեան յաճախակի յարձակումներուն հետեւանքով, որոնք բնակչութեանց տեղափոխութիւններու պատճառ կը դառնան, Իմամը կը համախմբէ կրօնական զանազան համայնքներուն պետերը եւ 16-ին կը յայտարարէ կազմութիւնը Հարաւի օգնութեան Կոմիտէին (Հայաթ նուսրաթ ալ-ժունուս): Շաբաթ մը ետք, համազգային խաղաղ ընդհանուր գործադուլի մը կոչ կ'ընէ. 26-ին շուրջ 50.000 հոգիներ կը հաւաքուին Շիա գերագոյն Խորհուրդի կեդրոնատեղիին դիմաց, Հազմիէի մէջ:

Յունիս: Այս գործադուլին հետեւանքով, Պետութիւնը կը հիմնէ Հարաւի Խորհուրդը (Մաժլիս ալ-ժունուս), Հարաւը զարգացնելու եւ թշուառութիւնը արմատախիլ ընելու նպատակով Լիբանանի մէջ:

Օգոստոս: Իմամը շրջագայութիւն մը կը կատարէ եւրոպական կարգ մը մայրաքաղաքներ՝ զօրակցութիւն ապահովելու համար պաղեստինեան դատին: 10-ին, Պոննի մէջ տրուած մամուլի ասուլիսի մը ընթացքին, ան կը պարզէ պաղեստինեան դատին իրականութիւնը եւ կը դատապարտէ Երուսաղէմը հրեականացնելու փորձերը: 30-ին, Փրանսայի մէջ տրուած հարցազրոյցի մը ընթացքին կը յայտարարէ. «Պաղեստինի ողբերգութիւնը սեւ բիծ մըն է համաշխարհային խղճմտանքին վրայ. Պաղեստինցի ժողովուրդին պայքարը կրօնքներու եւ Երուսաղէմի նուիրակա-նութեան պաշտպանութիւնն է: Իսրայէլ ցեղապաշտ եւ ծաւալապաշտ պետութիւն մըն է: Լիբանան՝ հոն տիրող

կրօնքներու համակեցութեամբ կրօնական եւ քաղաքակրթական անհրաժեշտութիւն մըն է»:

Հոկտեմբեր: Իմամը կը մեկնի Գահիրէ մասնակցելու համար նախագահ Կամալ Ապտէլ Նասէրի յուղարկաւորութեան:

1971

Մարտ: Իմամը կը սկսի ավիրիկեան շրջագայութեան մը Մարտքէն՝ ուր հրաւիրուած էր Հասան Բ. թագաւորին կողմէ: 10-ին, դասախօսութիւն մը կու տայ Ֆեզի Ալ Քարաուիյիին Համալսարանի աստուածաբանութեան բաժանմունքին մէջ: Կ'այցելէ նաեւ Մաւրիտանիա, Նիճերիա եւ Եգիպտոս, ուր կը մասնակցի իսլամական ուսումնասիրութեանց Հիմնարկի (Մաժմա) (որուն գործունեայ մէկ անդամն է 1968-էն ի վեր) վեցերորդ համագումարին: Անոր դասախօսութեան նիւթն է «Մարդկային արժէքներու եւ նշանակութիւններու պաշտպանութիւնը իսլամութեան մէջ»:

Ապրիլ: Իմամը կ'այցելէ Սուէզի ճակատ, ուր կը մնայ քանի մը շաբաթ, հանդիպումներ կ'ունենայ զինուորականներու հետ, կ'առաջնորդէ աղօթքը մզկիթներու մէջ եւ կը յիշեցնէ Պաղեստինը ազատագրելու անհրաժեշտութիւնը:

Յուլիս: Իմամը կը յայտարարէ որ կրօնական դաւանանքներու գոյութիւնը Լիբանանի մէջ բացարձակ բարիք մըն է, սակայն դաւանանքային դրութիւնը բացարձակ չարիք մը՝ որ նուիրա-

10

Իմամ Մուսա Մատրը Իսլամական Ուսումնասիրութեանց Հիմնարկի (Մաժմա) Հինգերորդ համագումարին, Գահիրէ, 6 Մարտ 1970: Լուսանկարին մէջ կ'երևի Ազհարի շէյխ՝ Շէյխ Մոհամմէտ Ֆահհամը:

կանություններնգ մը տուած է քաղաքական աւատապետութեան:

1972

Իմամ Սատր հանրային կարծիքին ուշադրութիւնը կը հրաւիրէ Հարաւի դէմ իսրայէլեան յարձակումներու վտանգին վրայ: Զօրավիգ կանգնելու համար Հարաւի քաղաքացիներու դիմադրութեան, իր քաղական եւ քարոզչական աշխատանքը կ'աշխուժացնէ ազգային եւ միջազգային հանրային կարծիքին ուղղուած հաղորդագրութիւններու հրապարակումով, մզկիթներուն, եկեղեցիներուն եւ համալսարաններուն մէջ դասախօսութիւններով եւ ճառախօսութիւններով՝ որոնք կը զգուշացնեն Հարաւի պաշտպանութեան եւ անտեսուած շրջաններուն զարգացման համար իր պատասխանատւութիւններուն հանդէպ Պետութեան ցուցաբերած անտարբերութեան հետեւանքներէն:

1973

Մայիս: Ուրբաթ՝ 18-ի իր քարոզին մէջ, ան կը յայտարարէ որ Պաղեստինը ազատագրելու ճիգը իսլամական եւ քրիստոնէական սրբավայրերը փրկելու եւ մարդը ազատագրելու ճիգ մըն է: Ան կոչ կ'ընէ նաեւ չայափոխելու Աստուծոյ պատկերը երկրի վրայ այնպէս ինչպէս կ'ընէ սիոնականութիւնը իր արարքներով:

Հոկտեմբեր: Իսրայէլ եւ արաբական պատերազմի ընթացքին կոչ կ'ընէ զօրավիգ կանգնելու մարտնչող բանակներուն եւ այս նպատակով դրամահաւաքի արշաւի մը կը ձեռնարկէ:

1974

Մարտ-Մայիս: Կոչ կ'ընէ Պաալպէքի հաւաքին մարտին. այս հաւաքին կը մասնակցին 100.000 հոգիներ եւ Սուրիի հաւաքին մայիսին, որուն կը մասնակցին 150.000 հոգիներ: Այս հաւաքներուն բոլոր մասնակիցները Իմամ Մուսա Սատրին հետ կ'երդնուն հանգիստ չունենալ այնքան ատեն որ մէկ հոգի կամ մէկ շրջան զրկուած կը մնայ Լիբանանի մէջ: Ծնունդ կ'առնէ զրկեալներու Շարժումը (Հարաքաթ ալ-մահրումին):

Նոյեմբեր: Լիբանանի մտաւորական ընտրանիէն 190 հոգիներ,

Իմամ Մուսա Սատորի
մամուլի ասուլիսի մը
ընթացքին, 1 Յունուար
1974: Լուսանկարին մէջ
կ'երևին Շէյխ Մուհամմէտ
Շաաքուպը և Պրն. Նէպիհ
Պրորին:

12

որոնք կը ներկայացնեն լիբանանեան բոլոր համայնքները, կը ստորագրեն «Մտաւորականներու հաղորդագրութիւնը», որ կը վաւերացնէ Իմամ Մուսա Սատորի պահանջատիրական շարժումը:

1975

Փետրուար: 18-ին, Իմամը քարոզ մը կու տայ Զափիւսէններու Պէյրութի եկեղեցիին մէջ, մեծ պահքին առիթով «Կրօնքները ի սպաս մարդուն» նիւթով:

Ապրիլ: Բոլոր կողմերուն մօտ կը փորձէ մարել հակամարտութեան կրակը եւ հանդարտեցնել կացութիւնը Լիբանանի մէջ: Իմամը իր կոչերով կը զգուշացնէ թշնամիի դաւերէն եւ պառակտելու ծրագիրներէն: Կոչ կ'ընէ լիբանանցիներուն պահպանելու իրենց երկիրը եւ եւ իրենց սրտին մէջ տեղ մը վերապահելու պաղեստին-

Իմամ Մուսս
Սատրի Սուրի
Հալաֆին, 5 Մայիս
1974:

13

նեան յեղափոխության: Կոչ կ'ընէ պաղեստինցիներուն պահպանելու իրենց դատը, որ Լիբանանի սիրտը վերածած է իր գահին:

Մայիս: Անձնական նախաձեռնութեամբ Իմամը կ'աշխատի ստեղծել «ազգային խաղաղեցումի կոմիտէ» մը (Լաժնայթ ալ-թահտիահ ալ- ուաթանիահ) համակեցութեան պահպանումին, բարեկարգումներ իրագործելու համար երկխօսութեան եւ ժողովրդավարական միջոցներու որդեգրումի, ինչպէս նաեւ պաղեստինեան յեղափոխութիւնը պահպանելու անհրաժեշտութեան շըր-ջագիծէն ներս:

27 յունիս: Բողոքելու համար քաղաքացիական պատերազմի շարունակումին դէմ, Իմամը ծոմապահութեամբ եւ աղօթքով նըստացոյցի մը կը սկսի Պէյրութի Ամլիյէի մզկիթին մէջ, եւ զայն կը դադրեցնէ 5 օր ետք Իմամ Սատրի ժողովրդային պահանջները

*Բմամ Մուսա Սատրի
նատացոյցը Ալ-Մաֆա
մզկիթին մէջ, առ ի
բողոք Լիբանանի
քաղաքացիական
պատերազմին, 1975-ի
ամռան:*

որդեգրած ազգային հաշտութեան կառավարութեան մը կազմութեան հետեւանքով: Ապա, ուղղակի կ'ուղղուի Քահ եւ Տէյր ալ-Ահմար գիւղերը անոնց պաշարումը վերցնել տալու եւ դաւանան-քային հակամարտութիւնը մարելու համար:

Յուլիս 6-ին տրուած մամուլի ասուլիսի մը ընթացքին, կը հրապարակէ Ամալի ստեղծումը, լիբանանեան դիմադրու-թեան շարժում մը որուն նպատակն է ազատագրել հողը եւ մարդիկը եւ որ արդէն բազմաթիւ մարտեր մղած էր սիո-նական թշնամիին դէմ: Յուլիսի կէսերուն, Թլեմսենի մէջ, Ալճերիա, կը մասնակցի իսլամական մտքի շուրջ իններորդ Հանդիպումին, դասա-խօսութեամբ մը՝ «Իսլամութեան տնտե-սական եւ ընկերային արդարութիւնը եւ իսլամ Ազգին ներկայ կացութիւնը» խորագրով:

Հոկտեմբեր: Իր նախաձեռնութեամբ 5-ին կը կայանայ հոգեւորական գերաստիճան մը որ կը մէկտեղէ լիբանանեան բոլոր կրօնական համայնքներուն պետերը:

Իմամը կը զգուշացնէ երեք վտանգներէ որոնց պէտք է ընդդիմանալ ամէն գնով.- Բաժանումի վտանգը, ինչ որ կը նշանակէ երկրորդ Իսրայէլ մը հայրենիքի սրտին վրայ, իսրայէլեան յարձակումներուն վտանգը՝ որուն դէմ պայքարիլը մեր կրօնական, պատմական եւ ազգային պարտականութիւնն է, եւ պաղեստինեան դիմադրութեան լուծարքի վտանգը: Իսրայէլ բացարձակ չարիք մըն է եւ վտանգ մը Արաբներուն, իսլամներուն, քրիստոնեաներուն, ինչ-պէս նաեւ ազատութեան եւ արժանապատուութեան համար:

1976

Մայիս: Իմամ Սատր կը մասնակցի Արամունի լիբանանեան իսլամական-Գերաստիճանի ժողովներուն, որոնք կը յայնգին Լիբանանի մէջ խաղաղութեան եւ քաղաքացիական համերաշխութեան սահմանուած ըլլալու առաջարկով ներկայացուած «սահմանադրական փաստաթուղթ»ի մը խմբագրութեան:

Իմամը կ'աշխատի նաեւ սուրիական իշ-խանութիւններուն եւ պաղեստինեան դիմադրութեան ղեկավարութեան միջեւ տեսակէտները իրարու մօտեցնելու, հաւաստիացնելով որ ասիկա իրենց ճակատագիրն է, եւ որ իրենց միջեւ հակամարտութիւն մը պիտի յանգի Լիբանանի անկումին եւ դիմադրութեան վերացումին, եւ պիտի վնասէ Սուրիոյ եւ արաբական դատին, նկատելով որ Բարայէլ այս բոլորէն միակ շահողը պիտի ըլլայ:

Իմամը նաեւ աշխատանք կը տանի արաբ ղեկավարներուն մօտ վերջ դնելու համար լիբանանեան քաղաքացիական պատերազմին. Այս աշխատանքը կը յանգի երկու գերաստիճաններու կայացումին՝ Ռիատի գերաստիճանին 16 հոկտեմբերին եւ Գահիրէի գերաստիճանին 25 հոկտեմբերին, ինչպէս նաեւ արաբական զըս-պիշ Ուժերու մոտօքին Լիբանան:

1977

Յունուար: 17-ին, խմբագիրներու սենտիքայի մէկ պատուիրակութեան հետ զրոյցի մը ընթացքին Իմամը կ'արժարժէ «Լիբանանը եւ քաղաքակրթութիւնը» նիւթը եւ կը հաւաստիացնէ թէ լիբանանեան համակեցութիւնը երկրին գլխաւոր յատկանիշն է եւ որ խաղաղութիւնը անխուսափելի պատմական հանդիպում մըն է իսլամութեան եւ քրիստոնէութեան միջեւ:

Մայիս: Շիա գերագոյն Խորհուրդի

Իմամ Մուսա Սատրը և Սէուտական Արաբիոյ զահաժառանգ Էմիր Ապտալահ Պըն Ապտէլ Ազիզը, Բիատ, 12 դեկտեմբեր 1976:

յանձնախումբերու իր նախա-գահութեամբ գումարուած ժողովի մը աւարտին, Իմամը կը ներկայացնէ քաղաքական եւ ընկերային բարեկարգումներու առաջարկներ՝ կոչ ընելով վերակառուցանելու երկիրը եւ վերականգնելու անոր հաստատութիւնները, եւ շեշտելով համակեցութեան եւ սիոնական վտանգին ընդդիմանալու հրամայականին վրայ: Այս առթիւ ան կը հաւաստիացնէ թէ «Լիբանան վերջնական հայրենիք մըն է իր բոլոր զաւակներուն համար», բանաձեւ մը՝ որ կը կրկնուի 1990-ի Թաեֆի համաձայնութիւններուն հետեւանքով վերանայ-ուած լիբանանեան Սահմանադրութեան մէջ:

Օգոստոս: Իրանի ամենաազդեցիկ իսլամ մտաւորականներէն Տր. Ալի Շարիաթիի նահատակութեան քառասունքին առթիւ 14-ին կազմակերպուած հաւաքի մը ընթացքին, Իմամ Սատր կը վերահաստատէ իր զօրակցութիւնը իսլամական շարժումին Իրանի մէջ:

16

Իմամ Մուսա Սատրը Տոքթոր Ալի Շարիաթիի յուղարկատրոյեան արարողութեան ընթացքին, Սալլիտա Չէյնսայ դամբարան-արքայադին մէջ, Դամասկոս, 1977-ի ամռան:

1978

Փետրուար: Իմամը կը սկսի ուղեւորութիւն մը դէպի Սենեկալ եւ Փոլսկրեայ Ափ:

Մարտ: Ան կ'ընդհատէ ամիրիկեան շրջագայութիւնը իսրայելեան ներխուժումին հետեւանքով Լիբանան 14-15-ի գիշերը:

Օգոստոս: Իմամը կը կատարէ արաբական շրջագայութիւն մը եւ հանդիպումներ կ'ունենայ բազմաթիւ պետական ղեկավարներու հետ: Ընդառաջելով լիպիական իշխանութիւններու պաշտօնական մէկ հրաւերին, 25 օգոստոսին ան կը հասնի Թրիփոլի (Լիպիա), երկու ընկերակիցներու՝ Շէյխ Մուհամմէտ Եաագուպի եւ լրագրող Ապպաս Պատրէտտիին հետ: Անոնց հետ կապը կը կտրուի 31 օգոստոսի կէսօրէն սկսեալ:

Այդ օրէն սկսեալ, Իմամ Սատրին ընտանիքն ու բարեկամները կը փորձեն տրամադրելի, մասնաւորաբար իրաւական եւ օրինական բոլոր միջոցներով վերջ դնել Իմամի եւ իր ընկերակիցներու բռնի

17

*Իմամ Մուսա Սատրը
Պէյրութի Միջազգային
Օդակայանին մէջ:*

անյայտացումին Լիպիոյ մէջ:

Ընտանիքին այս անդրդուելի եւ յարատեւ աշխատանքը, որ կը շարունակուի առանց դադարի, մանաւանդ լիբանանեան, իտալական եւ այլ պաշտօնական եւ իրաւական խողովակներու միջոցաւ, ձախողեցուց Իմամին եւ անոր ընկերակիցներուն Լիպիոյ մէջ առեւանգումին ոճիրը ճանչնալու լիպիական նախկին վար-չակարգին ընդդիմութիւնը:

Եւ յեղափոխութենէն ետք, քաղաքական ողբերգական կացութիւնը աւելի կը դժուարացնէ ակնկալուած արդիւնքին ձեռքբերումը, հակառակ լիպիական նոր իշխանութիւններու խոստումներուն այս խնդրին շուրջ գործակցելու լիբանանեան իշխանութիւններուն հետ:

Այսուհանդերձ, Իմամի ընտանիքին եւ բարեկամներուն ճիգերը, որոնք կը վայելեն լիբանանեան պատկան բարձրագոյն իշխանութիւններուն զօրակցութիւնը, պիտի չդադրին Իմամին եւ իր ըն-կերակիցներուն ազատ արձակումէն եւ ողջ-առողջ իրենց երկիրը վերադարձէն առաջ: